

Nota onderwerpen schuldhulpverlening 2021

Inleiding

Op 27 oktober 2020 heeft de raad het beleidsplan sociaal domein 'Bouwen aan sociale kracht 2021-2024' vastgesteld. Dit beleidsplan geeft een integraal beeld van de opgave in het sociaal domein. Langs twee ontwikkellijnen, 'een sterke samenleving' en 'de zorg op de juiste plek', wordt de komende periode verder gewerkt aan inhoud en financiële beheersbaarheid op de verschillende deelonderwerpen binnen het sociaal domein. Eén van die onderwerpen is schuldhulpverlening. Op dit gebied liggen de nodige inhoudelijke opgaven. Deze notitie schetst deze opgaven. Allen dragen bij aan de brede aanpak schuldhulpverlening, met de volgende doelen:

- Preventie en vroegsignalering
- Effectieve schuldhulpverlening
- Sociale incasso

Wetswijzigingen

Ter ondersteuning van deze doelen zijn de volgende wetswijzigingen op komst:

1. Wet vereenvoudiging beslagvrije voet (Wvbv)

De beslagvrije voet is dat deel van het inkomen waar schuldeisers geen beslag op mogen leggen. De beslagvrije voet garandeert hiermee een ondergrens van het inkomen waar een inwoner met schulden tenminste over kan beschikken.

De Wvbv wijzigt op drie onderdelen:

- Het berekenen van de beslagvrije voet wordt gemakkelijker en eenduidiger. De basisgegevens die daarvoor nodig zijn worden niet meer bij de klant uitgevraagd, maar geautomatiseerd opgehaald uit de polisadministratie van UWV (loon) en de Basisregistratie Personen (gezinssituatie).
- Er wordt een vaste beslagvolgorde voorgeschreven. Op die manier vindt beslaglegging door verschillende schuldeisers zoveel mogelijk op dezelfde inkomensbron plaats. Dit bevordert de onderlinge samenwerking tussen schuldeisers.
- De rol van coördinerend deurwaarder (CDW) wordt geïntroduceerd. De CDW is het aanspreekpunt voor de schuldenaar. Afdrachten vanwege een beslag worden gedaan aan de CDW. In de regel is de deurwaarder met het oudste executoriale beslag de CDW.

De ingangsdatum van de Wvbv is 1 januari 2021.

Wat moet er gebeuren?

Medewerkers schuldhulpverlening zijn geïnformeerd over de consequenties van de wijzigingen in de beslagvrije voet. Hierdoor verandert immers ook het vrij te laten bedrag (vtlb), het bedrag waar schuldenaren over blijven beschikken, naast de aflossing van hun schulden. Overige zaken die betrekking hebben op deze wetswijziging hebben te maken met het bijstandsinkomen. Dit onderdeel wordt uitgevoerd door Werkzaam.

2. Wijziging Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)

Met de wijziging van de Wgs ligt er vanaf 1 januari 2021 de verplichting om alle signalen die binnenkomen ihkv vroegsignalering op te pakken. Daarnaast wordt een grondslag voor gegevensuitwisseling geboden, zowel voor signalen vroegsignalering als voor gegevensuitwisseling voor het besluit over de toegang tot - en het plan van aanpak voor schuldhulpverlening. De ingangsdatum van de wijzigingen in de Wgs is 1 januari 2021.

Wat moet er gebeuren?

In september 2020 is in West Betuwe het convenant vroegsignalering afgesloten. Vanaf dat

moment zijn met name dubbele signalen (signalen afkomstig van verschillende organisaties over dezelfde persoon) actief opgepakt. Inmiddels is het proces vorm gegeven om alle signalen vroegsignalering op te pakken, zoals de WGS ons verplicht vanaf 1 januari 2021. Dit proces wordt de komende periode gevolgd. In het najaar 2021 presenteren wij u onze ervaringen met vroegsignalering, zowel kwantitatief als kwalitatief.

3. Adviesrecht voor gemeenten bij schuldenbewind

Ook deze regelgeving gaat in op 1 januari 2021. Gemeenten kunnen vanaf dat moment rechters adviseren wanneer er schuldenbewind uitgesproken is door de Rechtbank. Het adviesrecht vindt plaats na de uitspraak van schuldenbewind, en na ontvangst van de boedelbeschrijving en het plan van aanpak van de bewindvoerder. De gemeente heeft dan vier weken de tijd heeft om een goed onderbouwd advies op te stellen. Het adviesrecht past bij de regierol die gemeenten hebben op het gebied van schuldhulpverlening. Ook is geregeld dat schuldenbewind per definitie voor een bepaalde tijd wordt uitgesproken en niet meer voor onbepaalde tijd. Voordelen van het adviesrecht zijn:

- een grotere groep met problematische schulden komt in beeld bij de gemeente.
- door het adviesrecht komt in individuele situaties mogelijk een andere, minder zware, vorm van ondersteuning in beeld, die als meer passend wordt gezien en ook minder uitgaven met zich mee brengt.

Wat moet er gebeuren?

In januari 2021 willen we met een collegevoorstel komen om van het adviesrecht voor gemeenten gebruik te maken. Na besluitvorming daarover wordt deze keuze aan de rechtbank door gegeven en regelen we dat we intern klaar staan voor het uitvoeren van het adviesrecht. Daarnaast overwegen wij het gesprek met bewindvoerders in deze omgeving aan te gaan over het niet na uitspraak van de rechter uitbrengen van een advies, maar juist voor uitspraak door de rechter.

4. Wet stroomlijning keten derdenbeslag

Met deze wet wil het rijk de toegang tot het beslagregister verbreden. Tot dusver is het beslagregister enkel voor gerechtsdeurwaarders toegankelijk. Op het moment dat meer schuldeisers toegang hebben is er meer inzicht en afstemming mogelijk tussen de schuldeisers over (voorgenomen) beslagleggingen. De ingangsdatum van de Wet stroomlijning keten derdenbeslag is met een jaar uitgesteld naar 1 januari 2022. Gedacht wordt aan een gefaseerde aansluiting van partijen op het beslagregister in de periode tot 2023. Voor nu wordt geen verdere aandacht besteed aan deze wet. Dat zal tweede helft 2021 gebeuren, wanneer de invoerdatum van de wet nadert.

Wat moet er gebeuren?

Dit is een onderwerp voor de tweede helft van 2021. Nadat de toegang tot het beslagregister is verbreed worden de medewerkers schuldhulpverlening over deze uitbreiding geïnformeerd

Overige onderwerpen

Schuldhulpverlening voor ondernemers

Door de huidige coronacrisis is landelijk een extra oproep gedaan om schuldhulpverlening voor ondernemers aan te bieden vanuit gemeentelijke dienstverlening. Deze dienstverlening geven wij begin 2021 definitief vorm. Daarbij hebben wij de volgende uitgangspunten voor ogen:

- eigen verantwoordelijkheid ondernemer staat voorop;
- voor zover die ontoereikend is kan schuldhulpverlening (tijdelijk) worden geboden

-waarbij de gemeente de kosten draagt voor zover het inkomen en vermogen van de ondernemer rond het sociaal minimum ligt.

Daarbij de aantekening dat schuldhulpverlening wordt geboden aan natuurlijke personen. In het geval van ondernemerschap gaat het daarbij om ZZP-ers.

Project schuldrust aan de poort

In samenwerking met Werkzaak loopt er momenteel een pilot om direct bij aanvraag van een bijstandsuitkering de check op mogelijke schuldenproblematiek te doen. Vanuit de filosofie: 'door eerder schulden in beeld te krijgen kan erger worden voorkomen'. Op basis van de resultaten van de pilot bezien we in de loop van 2021 of het gewenst is de pilot voort te zetten.

Verordening beslistermijn schuldhulpverlening

De Wgs verplicht gemeenten om bij verordening vast te stellen binnen welke termijn na het eerste gesprek de gemeente over de inzet van schuldhulpverlening moet besluiten. Deze verordening wordt in het eerste kwartaal 2021 opgesteld.

Lidmaatschap NVVK

De NVVK is de branchevereniging voor schuldhulpverlening, sociaal bankieren en bewindvoering. Lidmaatschap van de NVVK biedt een aantal nieuwe mogelijkheden op het gebied van schuldhulpverlening: saneringskredieten, plus initiatieven zoals schuldenknooppunt en collectief schuld regelen. Wij onderzoeken in 2021 welke voordelen ons een lidmaatschap van de NVVK oplevert.

Schuldenknooppunt

Landelijk is de NVVK bezig met de ontwikkeling van een schuldenknooppunt. Via het schuldenknooppunt kunnen schuldhulpverleners en schuldeisers op een uniforme manier digitaal berichten met elkaar uitwisselen. Door de tijdwinst die dit oplevert kunnen meer mensen sneller geholpen worden met hun schulden. Zodra deze mogelijkheid concreet wordt komen we met een voorstel of we van deze mogelijkheid gebruik gaan maken, en deze optie dus inhoudelijk en financieel past binnen de West Betuwse schuldhulpverlening.

Collectief schuldregelen

Met dit initiatief wordt ingezet op het versnellen van de periode die nodig is om tot een schuldregeling te komen. Niet meer wordt op ieder dossierniveau gezocht naar de meest passende afspraak, maar op collectief niveau. Dit geschiedt door standaard afspraken te maken met landelijke schuldeisende organisaties. Het is de insteek deze optie ook te verbinden aan het schuldenknooppunt.